



Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ne, & intelligere talia crimina esse per pœnitentiam expiata, & sibi à Deo remissa.

22. Probatur tertiò: Constat viros sanctissimos de sua salute multum formidasse, cum tamen propter præclara charitatis opera, quæ toto vitæ suæ tempore exercuerant, multum de Dei gratia debuissent confidere; præsertim si istud, ut contendit Vega, secundum legem ordinariam in quibusdam contingeret: Ergo non datur, etiam in viris sanctis, saltem de lege ordinaria, certitudo moralis de sua iustitia, omnem excludens formidinem. Consequenter patet: Antecedens probatur. Hilariion enim, ex Hieronymo in ejus vita; Agatho, & Stephanus, ex Glinaco in scala paradisi, licet plurima in vita miracula edidissent, tamen in instanti mortis de statu animæ suæ valde dubitarunt. Unde ipse Hilariion vehementi timore tunc percussus, coactus fuit animæ suæ dicere: *Septuaginta annis servisti Domino, & mortem times? Quæ verba manifestè indicant tunc in eo intercessisse luctamen timoris, ob rigorem judiciorum divinorum, & spei, propter obsequium septuaginta annorum, Deo præstitum. Quare verè dixit Augustinus apud Possidium in ejus vita, Neminem, nisi nullius sceleris sibi conscius sit, permittere debere, ut ex hac vita sine pœnitentia sacramento discedat.*

23. Denique suadetur conclusio: Licet homo possit habere aliqua signa seu indicia de sua iustitia & sanctitate, ut dicemus conclusione sequenti, ea tamen non sunt ita certa, ut omnem formidinem possint excludere; quia interdum his similia possunt oriri ex puris naturalibus: At certitudo moralis quæ credimus Romam esse, omnem excludit dubitationem & formidinem; quia innititur testimonio infinite ferè multitudinis hominum, diversorum locorum, temporum, ac ætatum, qui de re viva testificantur, & qui propter diversitatem attestantium non potuerunt convenire ad confingendum mendacium: Ergo non est possibilis, secluso privilegio, certitudo moralis propriæ iustitiæ, similis ei quæ assentimur huic propositioni, *Roma est. Dixi, secluso privilegio*, nam quemadmodum privilegio potuit alicui concedi certitudo fidei de sua iustitia, sic etiam puro signis & effectibus specialibus gratiæ, atque extraordinarijs Dei beneficijs, concessam fuisse certitudinem de illa, ab omni dubio alienam, multis ex illustribus Sanctis, ut Martino, Benedicto, Bernardo, & alijs.

24. Dico secundò: Homo iustus potest habere probabilem & conjecturalem de sua gratia & iustitia cognitionem, seu certitudinem. Ita D. Thomas hic art. 5. ubi postquam probavit quod gratia cognosci possit per revelationem, non per demonstrationem, quia ejus principium per quod demonstrari potest, est Deus, qui in hac vita est nobis ignotus, prout scilicet est gratiæ author, subdit: *Tertio modo cognoscitur aliquid conjecturaliter per signa; & hoc modo aliquis cognoscere potest se habere gratiam, in quantum scilicet percipit se delectari in Deo, & contemnere res mundanas; & in quantum homo non est conscius sibi alicujus peccati mortalis: secundum quem modum potest intelligi quod habetur Apocal. 2. Vincenti dabo manna absconditum, quod nemo novit nisi qui accipit, quia scilicet ille qui accipit gratiam, per quandam experientiam dulcedinis novit, quam non experitur ille qui non accipit.* Ubi S. Doctor alludit ad expositionem D. Bernardi in libro de

Tom. IV.

A conversat. Clericorum, dicentis manna illud esse sapientiam & suavitatem Domini, *quam non eruditio, sed unctio docet, nec scientia, sed conscientia comprehendit.* Ibi etiam cap. 6. assignat tria signa seu indicia, ex quibus sumitur urgentissima conjectura præsentis gratiæ in anima, nimirum devotionis affectum erga Deum, contemptum rerum temporalium, animum nihil prætere Deum, aut nisi propter Deum amantem. Et serm. 1. & 2. in festo Paschæ alia tria recenset: nam ibi expendens verba illa 1. Joan. 5. *Tres sunt qui testimonium dant in terra. Spiritus, aqua, & sanguis*, subdit: *Testimonia verò gratiæ sunt hæc tria, in operibus spiritualibus exerceri* (operationes enim vitales spirituales, sunt signa vitæ spiritualis, sicut corporales corporalis) *lacrymarum fonte sordes peccatorum abluere, & sanguinolento pœnitentia martyrio pravus affectiones perimere.* His addit Soto aviditatem audiendi verbum Dei: qui enim ex Deo est, verba Dei audit, ut dicitur Joan. 8. De quo plura diximus in Tractatu de prædest. disp. 4. digressione 1. quæ est de signis prædestinationis.

B Potest etiam suaderi conclusio hac probabiliter. Suavi divinæ providentiæ dispositioni congruit, ut quemadmodum non oportuit quod homo perfectam haberet suæ iustitiæ securitatem, quæ omnem hæsitacionem amoveret, ut cum timore ac tremore nostram operaremur salutem, & semper humiles & subjecti essemus; ita conveniens fuit, ut iusti haberent quandam probabilem & conjecturalem cognitionem, seu certitudinem de sua gratia & iustitia, ne perpetuâ anxietate cruciarentur, sed inter metum & spem suæ salutis, veluti inter duos cleros, seu terminos, extra quos in hac vita egredi non licet, ambularent.

§. II.

Solvuntur objectiones.

O B jicis primò cum Vega: Si fideles non haberent certitudinem moralem omnino infallibilem, se esse in gratia, non possent Sacerdotes sine temeritate sacramentum Eucharistiæ, & alia sacramenta vivorum eis ministrare, nec ipsi fideles ea recipere; quia possent dubitare, an essent in statu gratiæ, & per consequens an essent sufficienter dispositi ad ea recipienda: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud.

26. Respondeo negando sequelam Majoris. Ad cujus probationem dico duplex à Theologis distingui dubium, unum speculativum, quando de re aliqua in se dubitamus; alterum verò practicum, quando dubitamus de ejus praxi seu exercitio, an scilicet eam exercere debeamus: inter quæ dubia illud est discrimen, quod dubium speculativum non impedit quominus tutò possimus operari; practicum verò illud impedit, cum per illud de opere exercendo dubitemus. Hinc fit ut licet sacerdos speculativè dubitet, an aliquis sit in statu gratiæ, si tamen probabilem de hoc habeat conjecturam, potest ipsi licitè ministrare Eucharistiæ, & alia sacramenta vivorum, quæ gratiam in suscipiente requirunt; quia per talem probabilem conjecturam fit practicè certus de bonitate talis operis. Idemque dicendum est de fidelibus laicis, qui licet speculativè de sua iustitia dubitent, non tamen dubitant practicè, unde ad Eucharistiæ, propter hanc conjecturalem certitudinem, possint accedere. Sicut etiam licet

R

speculativè dubitare possumus, an aliqua hostia sit consecrata, quia possumus revocare in dubium, an consecrans sit sacerdos, an debitam habeat intentionem, an panis sit triticeus &c. nihilominus quia probabiles de opposito habemus conjecturas, quando illa à sacerdote adoranda proponitur, eam possumus ac tenemur adorare, quia per tales conjecturas sumus practicè certi hoc esse licitum & sanctum.

28. Obijcies secundo: Potest quis esse certus certitudine infallibili de sua fide & spe: Ergo & de sua gratia & charitate. Consequentia videtur legitima: idcirco enim non posset quis esse certus de sua gratia & charitate, quia gratia & charitas, & actus ipsarum, sunt quid supernaturale: Sed non minùs est supernaturalis fides aut spes: Ergo si hoc non obstante possit homo de illis habere certitudinem infallibilem, poterit etiam esse certus certitudine infallibili de sua gratia & charitate.

29. Respondet Suarez lib. 9. de gratia cap. 12. num. 12. negando Antecedens: existimat enim non majorem dari certitudinem in homine de sua fide, quàm de gratia. Sed D. Thomas hic art. 5. ad 2. docet oppositum, ait enim: *De ratione scientia est quòd homo certitudinem habeat de his quorum habet scientiam, & similiter de ratione fidei est quòd homo sit certus de his quorum habet fidem: & hoc ideo quia certitudo pertinet ad perfectionem intellectus, in quo prædicta dona existunt; & ideo quicumque habet scientiam & fidem, certus est se habere. Quod verò loquatur de certitudine infallibili, patet, quia verbis illis concedit certitudinem respectu fidei, quam denegat respectu gratiæ: Atqui de gratia non negavit certitudinem conjecturalem, sed tantùm infallibilem, ut constat ex verbis suprâ relatis; Ergo istam concedit respectu fidei.*

30. A Melius ergo responderetur, concessò Antecedente, negando consequentiam, & paritatem: duplex enim reperitur ratio discriminis. Prima est, quia fides est habitus certus, existens in intellectu, qui est potentia quæ perfectè reflectitur supra seipsam: omnis autem forma informans aliquod subjectum, tribuit ipsi suum effectum formalem; unde fides informans intellectum, primò tribuit ipsi certitudinem infallibilem de suo objecto; secundariò verò, & per reflexionem, tribuit etiam certitudinem infallibilem de seipsa. Hoc autem non potest competere voluntati respectu charitatis: tum quia voluntas non est cognoscitiva: tum etiam quia charitas non habet pro objecto formali certitudinem, sicut fides. Et quamvis spes sit in voluntate, nihilominus potest homo esse certus de sua spe, propter infallibilem connexionem spei cum fide: nam spes nunquam separatur à fide, nisi in eo qui in actum desperationis prorumpit; potest autem homo esse certus, se nunquam in talem actum prorupisse, & sic cum sit certus se habere fidem, arguitivè etiam certus esse potest se habere spem.

31. C Secunda ratio disparitatis est, quia fides habet certam & infallibilem regulam extrinsecam, quam certò & infallibiliter possumus & debemus cognoscere, scilicet propositionem Ecclesiæ: quamvis enim ratio formalis fidei, sive motivum assentiendi per fidem, sit sola revelatio divina, quæ supernaturalis est; nihilominus quoad nos, motivum, sive potius applicatio, est ipsa auctoritas Ecclesiæ, proponens nobis aliquid tanquam certò revelatum; & ideo cum simus certi per fidem, Ecclesiam in qua modò sumus, esse veram & legitimam, sumus etiam certi, nos assentientes his quæ proponit ut revelata à Deo, habere fidem de illis,

